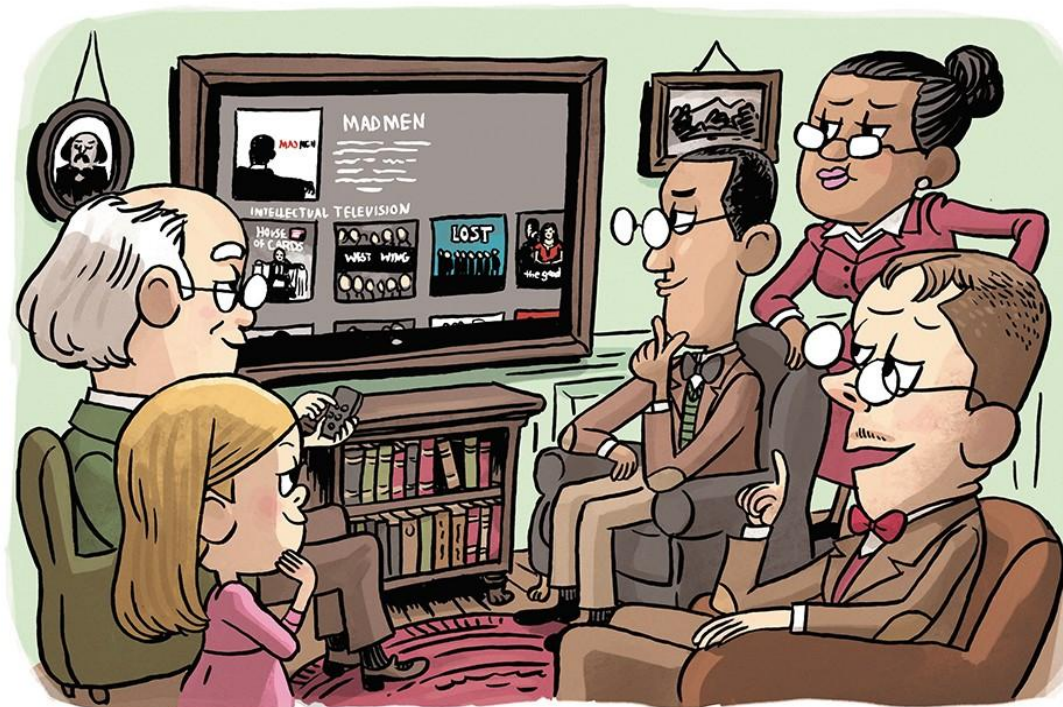

Yedilbay Ospanov

*Зерттеу тақырыбы: **Халықтың саяси көзқарасына теледидар көрудің әсері (Британия мен Франция халқы)***

Теледидар көру әлем халықтары арасында кең таралған. Теледидар көп көретін адамдардың саяси көзқарасына БАҚ-тың әсері басым болуы мүмкін.

‘Теледидар баланың ойыншығы сияқты,
бүкіл назарыңды аударып алады, бұл
түрлі түсті қозғалыстағы бейнелер тек
қана көңіліңді көтергенімен ешқашан
білімге үйретпейді’.

(Postman, 1985 Newton сілтеме жасаған,
2017, 364 б.)

Әдетте теледидар таратқан жаңалықтар бүкіл европа елдерінің жағдайына әсер етіп, кейбір маңызды саяси қадамдар жасауына немесе өзгеруіне ықпал етуі мүмкін (<http://ec.europa.eu>).

Dian Mutz (2006) айтуынша теледидар көп көретін адамдар теледидар аз көретін адамдарға қарағанда саясаттан көңілі қалады.

Дегенмен, Pippa Norris (1996, p.478): «Теледидар көп көретін адамдар саясаттан аз хабардар болады, үкіметтің оларға ықпалы аз және саясатқа қызығушылығы төмен».

3С: Теледидар көру Ұлыбритания мен Франция халқының саяси көзқарасына қалай әсер етеді (саясатқа сену)?

Болжам:

1. H_0 – Теледидар көру халықтың саяси көзқарасына әсер етпейді.
2. H_1 – Теледидар көру Ұлыбритания мен Франция халқының саяси көзқарасына әсер етеді.

Саяси көзқарасқа теледидар көрудің әсері мынадай көрсеткіштермен есептелді:

1. Аптасына теледидар көру уақыты (tv_{tot}).
2. Саясатқа сену (tr_{stplc}).

Европа елдеріндегі *tv*tot және *trstr*lc арасындағы корреляция

		TV watching, total time on average weekday	Trust in politicians
TV watching, total time on average weekday	Pearson Correlation	1	-.056**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	54452	53319
Trust in politicians	Pearson Correlation	-.056**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	53319	53514

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

TV watching, total time on average weekday * Trust in politicians * country Crosstabulation

Count

			Trust in politicians										Total	
			No trust at all	1	2	3	4	5	6	7	8	9		Complete trust
1.00	TV watching, total time on average weekday	No time at all	8	3	6	10	9	17	10	6	3	0	0	72
		Less than 0,5 hour	8	12	11	8	7	13	4	5	2	1	0	71
		0,5 hour to 1 hour	19	13	22	28	32	37	22	13	3	1	1	191
		More than 1 hour, up to 1,5 hours	22	8	28	36	45	35	24	9	6	0	2	215
		More than 1,5 hours, up to 2 hours	23	14	32	40	40	56	28	24	7	1	3	268
		More than 2 hours, up to 2,5 hours	29	19	30	47	51	59	28	10	9	2	0	284
		More than 2,5 hours, up to 3 hours	45	30	57	52	47	54	42	23	9	0	1	360
		More than 3 hours	119	77	88	114	99	133	69	41	16	2	3	761
	Total		273	176	274	335	330	404	227	131	55	7	10	2222

2.00	TV watching, total time on average weekday	No time at all	13	8	11	7	12	22	6	2	0	0	0	81
		Less than 0,5 hour	12	7	16	13	12	19	5	4	4	1	0	93
		0,5 hour to 1 hour	25	18	34	28	20	34	17	5	1	2	2	186
		More than 1 hour, up to 1,5 hours	30	20	38	51	37	52	15	16	4	2	0	265
		More than 1,5 hours, up to 2 hours	43	28	54	68	36	56	27	8	4	0	0	324
		More than 2 hours, up to 2,5 hours	36	29	54	47	42	52	24	6	0	0	0	290
		More than 2,5 hours, up to 3 hours	39	13	43	41	42	41	16	9	3	2	0	249
		More than 3 hours	84	45	72	65	53	72	36	26	11	0	3	467
Total		282	168	322	320	254	348	146	76	27	7	5	1955	

Total	TV watching, total time on average weekday	No time at all	21	11	17	17	21	39	16	8	3	0	0	153
		Less than 0,5 hour	20	19	27	21	19	32	9	9	6	2	0	164
		0,5 hour to 1 hour	44	31	56	56	52	71	39	18	4	3	3	377
		More than 1 hour, up to 1,5 hours	52	28	66	87	82	87	39	25	10	2	2	480
		More than 1,5 hours, up to 2 hours	66	42	86	108	76	112	55	32	11	1	3	592
		More than 2 hours, up to 2,5 hours	65	48	84	94	93	111	52	16	9	2	0	574
		More than 2,5 hours, up to 3 hours	84	43	100	93	89	95	58	32	12	2	1	609
		More than 3 hours	203	122	160	179	152	205	105	67	27	2	6	1228
		Total	555	344	596	655	584	752	373	207	82	14	15	4177

Нәтиже

- **Теледидар көру мен саясатқа сену барлық Европа елдерінде аздаған кері қатынас бар және бұл статистикалық тұрғыдан маңызды.**
- **Зерттеу нәтижесі теледидарды көп көрген азаматтар саясатқа сенбейтінін көрсетеді.**
- **Бұл нәтиже Ұлыбритания мен Франция халықтарының арасында ұқсас.**

Қорытындылай келгенде, біз «адамдардың қандай бағдарлама көретінін» (Pippa Norris, 1996) зерттеуіміз керек.

Newton (2017, p.364): “теледидарды және ондағы көңіл көтеретін бағдарламаларды көп көру саясат пен әлеуметке деген төмен сенімділікпен аздап қана байланысты; теледидар жаңалықтарын көп көру саясатқа деген жоғары сенімділікпен тікелей байланысты» деген қорытынды жасаған.

Демек, теледидар көру емес, ондағы бағдарламаларды көру саяси көңілге әсер

өткізіледі.

Қолданылған әдебеиттер: